

2022 – ROK MARIANA PERETIATKOWICZA W SANKT PETERSBURGU

W początkach 2022 r. Instytut Polski w Sankt Petersburgu zainicjował Rok **Mariana Peretiatkowicza** (1872–1916) z okazji 150. rocznicy urodzin tego wybitnego architekta, teoretyka urbanistyki, pedagoga, profesora Cesarskiej **Akademii Sztuk Pięknych**, działacza społecznego polskiego pochodzenia. Urodzony w 1872 r. w Usyczy w gub. wołyńskiej, zmarły w Kijowie w 1916 r., niemal przez całe życie związany był z miastem nad Newą.

W ramach przygotowań do Roku Peretiatkowicza rozpoczęto zbieranie materiałów do wystawy, wydano jubileuszowy kalendarz. Prace kontynuował Komitet Organizacyjny, któremu przewodziła znana petersburska historyczka architektury prof. Swietłana Lewoszko, autorka haseł w naszej encyklopedii, poświęconych czynnym w Petersburgu polskim architektom.

Poświęcona petersburskim realizacjom architektonicznym Mariana Peretiatkowicza (1872–1916) wystawa planszowa autorstwa Margarity Fiediny. Fot. z początku 2022 r., autorka Lubow Wiatkina.

Fotografka architektury Margarita Fiedina wykonała obszerną dokumentację 11 obiektów autorstwa Peretiatkowicza, fasad i wnętrz, m.in. kościoła **Matki Bożej z Lourdes**, siedziby **Towarzystwa Ubezpieczeń „Salamandra”**, **Domu Wawelberga**, tzw. **Domu Kierbedzia**, **Rosyjskiego Banku Przemysłowo-Handlowego** w Petersburgu oraz kompleksu budynków Północnego Towarzystwa Ubezpieczeń i domu tanich mieszkań im. Sołodownikowa w Moskwie. Zdjęcia stały się zasadniczym komponentem graficznym 18 plansz w formacie 100 × 70 cm. Wystawa zatytułowana *Architekt M. M.*

Konferencja *Architekt M. M. Peretiatkowicz i jego czas przemian (1872–1916)*, która odbyła się 28 października 2022 r. w Domu Wawelberga przy просп. Newskim. Fot. z 2022 r., autorka Lubow Wiatkina.

Peretiatkowicz: wybór własnej drogi. Z okazji 150-lecia urodzin została pokazana w kilku miejscach w Petersburgu, a także w Moskwie. Towarzyszyły jej wykłady, prelekcje, oprowadzania kuratorskie, publikacje, oddźwięk w mediach społecznościowych. Głównym wydarzeniem obchodów była konferencja *Architekt M. M. Peretiatkowicz i jego czas przemian (1872–1916)*, która odbyła się 28 października 2022 r. w Domu Wawelberga przy просп. Newskim. Udział wzięło kilkunastu historyków, historyków architektury i sztuki, konserwatorów zabytków. Pokazano wystawę oraz fragmenty filmu dokumentalnego *Peretiatkowiczowie wracają* z 2010 r.

Wkrótce w petersburskim Domu Wydawniczym „Koło” ma się ukazać monografia *Marian Peretiatkowicz: od secesji ku neoklasycyzmowi* pióra prof. Borysa Kirikowa, autora hasła o architekcie w naszej encyklopedii.

Rok Mariana Peretiatkowicza był dobrą okazją, by przypomnieć i pokazać bogaty dorobek, wpisujący się w szerszy kontekst – znaczący wkład polskich twórców, z reguły absolwentów Cesarskiej Akademii Sztuk Pięknych czy **Instytutu Inżynierów Cywilnych**, w kształtowanie architektonicznego oblicza Sankt Petersburga XIX wieku i początków wieku XX.

Ewa Ziólkowska

Była dyrektor Instytutu Polskiego
w Sankt Petersburgu